

Peuterspeelzaal
De Knuffel

Pedagogisch Werkplan

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Visie	3
2 Pedagogisch handelen	4
2.1 Pedagogische doelen	5
2.1.1. Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige en gezonde omgeving	5
2.1.2 Ontwikkelen van persoonlijke competenties	6
2.1.3 Ontwikkelen van sociale competenties	8
2.1.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden	8
2.1.5 Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), Puk&Ko	9
2.1.9 Ruimte indeling	11
2.1.10 Spelmateriaal	11
2.1.11 Activiteiten	12
2.2 Verzorging	13
2.2.1 Zindelijk worden	13
2.2.2 Eten en drinken	13
2.3 Taalbeleid	13
2.4 Volgen en signaleren	13
3 Ouders	15
3.1 Contacten met ouders en ouderbetrokkenheid	15
3.2 Meepraten en adviseren in de oudercommissie	15
3.3 Klachtenregeling	15
4 Externe contacten	16
4.1 Overdracht naar de basisschool	16
4.2 Deelname aan de brede school	16
4.3 Consultatiebureau en CJG	16

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 2 van 16

Inleiding

In dit pedagogisch werkplan beschrijven we de algemene werkwijze van de pedagogisch medewerkers van peuterspeelzaal De Knuffel. Dit werkplan is nauw verbonden aan het pedagogisch beleidsplan van de Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Geldermalsen (SPGG) en is een resultaat van de samenwerking tussen het management, pedagogisch medewerkers en ouders.

Het werkplan is voornamelijk gebaseerd op de ervaringen en leringen die opgedaan zijn en heeft als voornaamste doel de peuter een zo veilig mogelijke basis voor een goede algemene ontwikkeling te bieden.

Het doel van dit werkplan is om een brug te slaan tussen beleid en praktijk en is daarmee gericht op de uitvoeringssituatie. Het werkplan houdt in:

- het zichtbaar maken hoe er gehandeld wordt op de peuterspeelzaal;
- dat pedagogisch medewerkers beter in staat zijn het handelen op elkaar af te stemmen;
- dat ouders van de kinderen kunnen worden geïnformeerd over de manier waarop er binnen de speelzaal gewerkt wordt;
- grenzen van de dienstverlening aangeven.

Voor de leesbaarheid van het pedagogisch werkplan wordt gebruik gemaakt van 'hij' en 'zijn'. Overal waar dit staat, kan ook 'zij' en 'haar' gelezen worden.

1. Visie

De begrippen 'kwaliteit, professionaliteit, openheid en sfeer' staan centraal op onze peuterspeelzaal. Deze begrippen slaan op alle onderdelen van de organisatie, maar in het bijzonder voor ons peuterspeelzaalwerk. Naast de professionaliteit van goed opgeleide en gemotiveerde medewerkers is openheid en duidelijkheid een goede basis voor goed peuterspeelzaalwerk. Dit geldt zowel voor ouders/verzorgers en peuters als voor alle medewerkers. Goed peuterspeelzaalwerk kenmerkt zich door een uitnodigende, vertrouwde en goede sfeer.

Peuterspeelzaal De Knuffel wil in eerste instantie een speelplek bieden voor alle peuters, waarbij er aandacht is voor de sociale, emotionele, motorische en cognitieve vaardigheden. Er wordt nadrukkelijk uitgegaan van de individuele mogelijkheden van ieder kind. Mede aan de hand van thema's wordt getracht het ontwikkelen van eerder genoemde vaardigheden te stimuleren, waarbij op eventuele ontwikkelingsachterstanden wordt ingespeeld.

Peuterspeelzaal De Knuffel biedt een veilige speelplek waar de peuter zich snel vertrouwd en geborgen zal voelen. Wij streven ernaar dat iedere peuter op zijn eigen manier en tempo optimaal kan ontwikkelen. Wij vinden het heel belangrijk om ieder kind te aanvaarden zoals hij of zij is.

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 3 van 16

2 Pedagogisch handelen

Voor de pedagogisch medewerkers is het individuele kind met zijn individuele mogelijkheden een belangrijk uitgangspunt. Binnen onze peuterspeelzaal is de grondhouding: respect en begrip voor de eigen aard, temperament, mogelijkheden en behoeften van kinderen en volwassenen. Niemand wordt uitgesloten.

Van de pedagogisch medewerkers wordt een sensitieve, responsieve houding verlangd. Zij staan open voor signalen die kinderen uitzenden en zijn in staat positief en actief op deze signalen te reageren. De pedagogisch medewerkers stimuleren de interactie tussen de kinderen onderling en hebben voortdurend oog voor ieder kind afzonderlijk. Het vinden van de juiste balans tussen individuele en groepsbelangen is de uitdaging van iedere medewerker.

Doordat wij zowel individuele als groepsgericht aandacht geven, krijgt een kind de kans zich zoveel mogelijk te ontplooiën en stimuleren we de algehele ontwikkeling optimaal. Hierbij bekijken we of de ontwikkeling goed verloopt, zodat eventuele problemen of achterstanden vroegtijdig kunnen worden onderkend.

Vrijwilligers

Peuterspeelzaal De Knuffel kan op bepaalde dagdelen ondersteund worden door een vaste vrijwilligster. Zij ondersteunt op deze dagdelen de pedagogisch medewerkster, is boventallig en valt onder haar verantwoording. De pedagogisch medewerkster blijft te allen tijde het eerste aanspreekpunt voor ouders.

De taken van de vrijwilligsters zijn o.a.:

- een gezellig, veilig, stimulerend en positief groepsklimaat scheppen, waar de peuter zich vrij kan ontwikkelen;
- houdt toezicht gedurende de uitvoering van activiteiten en bewaakt hygiëne en veilig gebruik van materialen ;
- Verzorgt de peuters, wat betreft eten en drinken, verschoont peuters, helpt bij het zindelijk worden;
- Stimuleert de zelfstandige uitvoering van de algemene dagelijkse handelingen, zoals aankleden, persoonlijke verzorging en dergelijke;
- Verricht licht huishoudelijke activiteiten en schoonmaakwerkzaamheden, zoals o.a. het dekken en afruimen van de eettafel.

Vrijwilligers zijn verder:

- in het bezit van een verklaring omtrent goed gedrag;
- zijn de Nederlandse taal machtig;
- op de hoogte van de inhoud van het actuele pedagogisch werkplan, beleid omtrent veiligheid en gezondheid, protocol kindermishandeling (worden door pedagogisch medewerker ter bestudering aangeboden aan vrijwilliger).

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 4 van 16

Vrijwilligers worden door de pedagogisch medewerker tijdens groepsuren op de hoogte gebracht van het actuele educatieve thema en dag/weekplanning, en daar waar mogelijk, uitgenodigd voor bijeenkomsten en scholing.

Stagiaires

Deze peuterspeelzaal is een bevoegde leerschool en mag stagiaires begeleiden. Dit kunnen snuffelstages en maatschappelijke stages zijn, maar ook BOL opleidingen niveau 2 en 3. Deze laatste groep is in het bezit van een verklaring omtrent goed gedrag. Afhankelijk van het leerjaar en niveau krijgen stagiaires opdrachten en taken uitgereikt door de leidsters.

2.1 Pedagogische doelen

2.1.1. Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige en gezonde omgeving

Wij vinden dat een peuterspeelzaal een aanvulling moet zijn op de thuissituatie. De speelzaal wordt zodanig aangekleed en verzorgd dat een kind zich bij binnenkomst meteen veilig en vertrouwd voelt.

Wij werken bewust met een vaste tijdsindeling, afgestemd op de behoefte van de kinderen. Peuters hebben nog geen begrip van tijd en hebben geen idee wat het betekent als er wordt gezegd: 'Ik kom je straks weer halen'. Door het aanbieden van een dagindeling met een regelmatig en consequent programma wordt het 'straks' voor de peuter verduidelijkt. Aan de hand van deze indeling weten kinderen wat er komen gaat. Een kind wordt niet gedwongen om aan bepaalde activiteiten mee te doen. Wel geldt de regel dat, bij het verlaten van het lokaal voor bijvoorbeeld het buiten spelen, elk kind met de groep meegaat.

Er wordt uitgegaan van de volgende structurele momenten:

- het moment van afscheid nemen;
- het moment van beginnen met vrij spelen;
- het moment van met elkaar in de kring zitten om te vertellen, te zingen, voor te lezen en kringspeltjes te doen;
- kinderen mogen op elk moment naar het toilet gaan;
- het moment van bij elkaar aan tafel of in de kring gaan zitten om wat te eten of te drinken;
- het moment van samen naar buiten gaan om te spelen of met elkaar te plakken, te verven enzovoorts;
- het moment van het ophalen van de peuter.

Voor deze ontwikkeling is het belangrijk dat kinderen zich geborgen en veilig voelen. Lichamelijk of verbaal geweld door volwassenen of kinderen wordt dan ook niet getolereerd. Er wordt op respectvolle wijze met ieder kind omgegaan. Zo wordt er niet over de hoofden van kinderen heen gesproken. Eventuele problemen worden onder vier ogen besproken. Door positief in te gaan op blijdschap, verdriet, boosheid, angst en onverschilligheid wordt de ontwikkeling van het leren kennen van de eigen gevoelens, het hiermee om kunnen gaan en deze gevoelens aan anderen duidelijk (durven) maken, gestimuleerd. De gevoelens van de peuter worden serieus genomen, er wordt naar hem of haar geluisterd en meegeleefd. De pedagogisch medewerkers denken vanuit het kind en laten de peuter merken dat ze hem begrijpen.

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 5 van 16

Om een positief zelfbeeld te kunnen ontwikkelen, geven we de peuter complimentjes bij lief en aardig gedrag en bij alles wat hij of zij al kan. Ook geven wij opbouwende kritiek. Negatief gedrag negeren we zoveel als mogelijk, mits het geen gevaar oplevert voor het kind of zijn omgeving. Door niet in te grijpen als het niet nodig is, leert een kind de gevolgen van zijn gedrag te ervaren en leert hij verantwoordelijk te zijn voor zijn gedrag.

Geleidelijk aan wordt een kind zich bewust van zijn eigen identiteit. Om de identiteit te stimuleren, gebruiken we regelmatig de voor- en de achternaam. Zo leert een peuter wie hij is, hoe hij heet en dat hij iemand is. Wij trachten ook een positief imitatievoorbeeld te geven en mede door het aanwezige materiaal kan het imitatiespel en de ontwikkeling van de identiteit van het kind goed tot zijn recht komen. Het zelfvertrouwen vergroten we door het kind kleine opdrachten te geven die passen bij zijn ontwikkelingsniveau, hem te laten ervaren wat hij al kan, hem te prijzen als hij iets goed doet of hem te helpen waar dat nodig is. Dagelijks stimuleren we de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid, zoals zelf handen wassen, zelf jas aantrekken, zelf broek ophijsen, maar ook zelf een puzzel maken of zelf iets opruimen. Doordat we genoeg ruimte geven voor zelfstandigheid en het kind laten weten dat hij fouten mag maken, wordt de zelfstandigheid gestimuleerd. Een kind dat uit ervaring weet dat hij fouten mag maken, durft er voor uit te komen dat hij iets niet weet of niet kan.

De geboorte van een broertje of zusje kan een emotionele gebeurtenis zijn voor een peuter. Hij is ineens niet meer alleen, maar moet de aandacht van zijn ouders delen met de baby. De peuter kan daardoor een terugval krijgen in zijn gedrag, zoals weer in zijn broek plassen, duimen en huilerig of agressief gedrag vertonen. Ook kan het kind stil worden. Door niet teveel te praten over de baby, niet in te gaan op de terugval en de peuter te laten voelen dat hij nog steeds hetzelfde kind is, wordt geprobeerd hem weer vertrouwen in zichzelf te geven.

Een kind dat zich veilig voelt heeft een open en betrokken houding, zoekt contact met andere kinderen en durft initiatief te tonen in het spel.

Een veilig groepsverband creëren we door, wanneer nodig en gewenst, zelf plaats te nemen tijdens spelmomenten en het spel te begeleiden. Peuters die qua gedrag negatief opvallen worden gecorrigeerd. Door de groep te splitsen in diverse educatie hoeken kan een peuter een veilige kleinere groep zoeken.

Naast alle bovengenoemde maatregelen is er tevens een vestigings beleid opgesteld voor veiligheid en gezondheid. Hierin staan de werkafspraken beschreven die ervoor zorgen dat een peuter zich op een veilige en gezonde manier kan ontwikkelen.

2.1.2 Ontwikkelen van persoonlijke competenties

Fysieke ontwikkeling: Motorische en zintuiglijke competenties

Wij bieden de kinderen, afhankelijk van het soort motoriek, verschillende soorten materiaal aan. Om de lichamelijke ontwikkeling te stimuleren, krijgen de kinderen de ruimte om zowel binnen als buiten bezig te zijn met bewegen. Wanneer een kind de fijne of de grove motoriek wat minder beheerst, proberen we het kind daarin te stimuleren.

Door een bewegingsspel met peuters trachten we de motorische ontwikkeling extra te stimuleren. Hierbij gaat het om het bewegen met het hele lichaam. Peuters houden van rennen, klimmen en

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 6 van 16

klauteren. Een vereiste hiervoor is dat er voldoende ruimte is om zo te kunnen bewegen. Bij droog en niet te winderig of te koud weer, gaan we buitenspelen op de speelplaats. Het activiteitenaanbod bij het buitenspelen bestaat voornamelijk uit vrij spel. Het activiteitenaanbod binnen bestaat uit geleid spel zoals kringspelletjes, dansen, springen, het nadoen van dierbewegingen, klimmen en glijden.

De fijne motoriek wordt middels knutselactiviteiten gestimuleerd door bijv. scheuren, knippen, prikken, kralenplankje, puzzelen, tekenen om de pincetgreep te stimuleren, kralen rijgen.

Om het lichaamsbesef te bevorderen doen we regelmatig zintuiglijke spelletjes met de peuters zoals horen, zien, ruiken en voelen. Ook maken we gebruik van liedjes en opzegversjes, waarbij delen van het lichaam aangewezen kunnen worden, zoals 'Dit zijn mijn wangetjes' en 'Hoofd, schouders, knie en teen'. Hiermee gaat het kind zijn eigen lichaam en dat van anderen ontdekken.

Cognitieve competenties

Kinderen leren spelenderwijs de wereld om zich heen ontdekken. Door middel van puzzels, spelletjes, kleuren en vormen proberen we het denkvermogen te stimuleren. Ook voorleesboeken en thema's binnen Puk&Ko spelen hierbij een rol. Het helpt de peuter met het leren waarnemen, ordenen en sorteren. Het zelfstandig bedenken van oplossingen voor problemen door het kind is van groot belang in de verstandelijke ontwikkeling, bijvoorbeeld door zelf een puzzel te maken. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd en ontwikkelingsfase van een kind.

Taal en communicatieve competenties

De taal- en spraakontwikkeling spelen een grote rol op de peuterspeelzaal. Zowel individueel als in groepsverband stimuleren we de taal- en spraakontwikkeling. Een goede ontwikkeling is de basis voor het lezen, schrijven en rekenen, dus voor alle schoolvakken en de verdere toekomst. Deze voorschoolse aandacht voor taal is ook zeer belangrijk voor kinderen van andere culturele achtergronden die thuis niet de Nederlandse taal spreken.

Op onze speelzaal wordt Nederlands gesproken, zodat elk kind deze taal leert te begrijpen en spreken. Het aanleren van de Nederlandse taal gebeurt spelenderwijs en in de vorm van boeken voorlezen, verhaaltjes vertellen, liedjes zingen, voorwerpen benoemen en gesprekjes voeren met de kinderen in de dagelijkse omgang met elkaar.

Vooraf in de kring wordt het taalgevoel ontwikkeld. De kinderen hebben dan de mogelijkheid om iets te vertellen of te laten zien (op je beurt wachten). Elke dag wordt er een boekje voorgelezen of verteld (waarneming). De pedagogisch medewerker wisselt het soort boek af; een wat moeilijker prentenboek voor de oudere kinderen en eenvoudige prentenboeken voor de jongere kinderen. Voorlezen wordt gezien als een goede stimulans voor de spraak- en taalontwikkeling, voor de fantasie en voor de concentratie.

Creatief-beeldende competenties

Vrij spelen en expressieactiviteiten zijn een belangrijk onderdeel op de peuterspeelzaal. We laten de kinderen zoveel mogelijk hun gang gaan tijdens de activiteiten. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen door zelf mee te doen en een voorbeeld te zijn voor de kinderen die nog niet goed weten wat ze kunnen doen. De pedagogisch medewerker zal de kinderen laten kennis maken met verschillende soorten materialen en laten experimenteren met creatieve middelen. Daarnaast

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 7 van 16

maken we gebruik van andere expressiematerialen, zoals verkleedkleden, muziekinstrumenten en CD's.

De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om mee te doen met de activiteiten. De pedagogisch medewerkers laten de kinderen zoveel mogelijk zelf doen. Belangrijk is het om de kinderen vrij te laten in hun creativiteit. Sommige kinderen vinden bijvoorbeeld een werkje al af als er maar een ding is opgeplakt, andere kinderen kunnen er tijden mee bezig zijn. De pedagogisch medewerker laat te allen tijde haar waardering blijken voor het gemaakte werk.

Executief functioneren en zelfregulatie

Door structuur te bieden in de dagindeling en consequent handelen leren kinderen hun handelen daarop af te stemmen. Door duidelijk te verwoorden wat er van de peuters verwacht wordt en dit regelmatig te herhalen, leren de peuters hun gedrag te reguleren.

Door positieve benadering stimuleren we de peuters naar het gewenste gedrag, dit afwegend op het niveau van het kind. Kinderen krijgen verder de ruimte om zelfstandig te ontdekken en ontwikkelen. We laten kinderen in hun waarden.

2.1.3 Ontwikkelen van sociale competenties

De ontwikkeling van sociale competenties omvat enerzijds de groei in kennis en vaardigheden in de omgang met anderen, anderzijds de ontwikkeling van het kind als individu in een groep of sociale omgeving. Een peuter weet nog niet wat 'samen spelen' is en omdat hij de wereld om zich heen nog egocentrisch bekijkt (vanuit zichzelf), zijn er veel kleine conflicten. Wat hij wil hebben, wil hij onmiddellijk, ongeacht of er een ander kind mee speelt. Sterker nog, juist omdat een ander kind ergens plezier in heeft, wordt hij op een idee gebracht. Zo is samenspel vooral voor de jongste kinderen een afwisseling van spel en kleine ruzietjes.

Ingrijpen door de pedagogisch medewerkers is echter bijna nooit nodig, omdat de ruzietjes het spel nauwelijks lijken te beïnvloeden. Bij gedrag dat niet genegeerd kan en mag worden, zoals plagen, pesten, buitensluiten of elkaar pijn doen, wordt er door de pedagogisch medewerkers ingegrepen. Geduldig en vriendelijk, maar wel wordt duidelijk uitgelegd waarom iets niet mag. Bij herhaling of extreem gedrag wordt het kind even apart op een stoeltje gezet en gaat de pedagogisch medewerker met dit kind in gesprek. Dit wordt dan besproken met de ouders om de oorzaak van het gedrag te achterhalen en te bespreken hoe hier het beste mee om gegaan kan worden.

De sociale houding die het kind geleerd wordt, komt overeen met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau. Naarmate de peuter ouder wordt, wordt hem geleerd rekening te houden met anderen, elkaar te respecteren, voorzichtig en zorgvuldig om te gaan met het speelgoed en mee te helpen met opruimen.

2.1.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

Er wordt de kinderen geleerd beleefd te zijn tegen andere kinderen en tegen volwassenen waaronder de pedagogisch medewerkers. Hierbij houden we rekening met de leeftijd en ontwikkeling van het kind. De pedagogisch medewerkers benaderen kinderen zoveel mogelijk op een positieve manier. Dit wordt gedaan door complimentjes te geven aan de kinderen als zij iets goed doen.

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 8 van 16

Wanneer een kind iets niet mag en hij/zij doet het toch, dan legt de pedagogisch medewerker uit waarom iets niet mag. Soms is het nodig dat de pedagogisch medewerker een kind corrigeert. De correctie wordt direct gegeven, is kort, niet fysiek en wordt uitgelegd. De correctie bestaat uit even apart zitten en tot rust komen. Uitgangspunt bij corrigeren is dat niet het kind wordt afgekeurd, maar zijn of haar gedragingen.

2.1.5 Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), Puk&Ko

Peuterspeelzaal de Knuffel is een geregistreerde voorschool. Dit betekent dat peuters die door het consultatiebureau geïndiceerd zijn op een mogelijke taalachterstand, hier terecht kunnen voor extra ondersteuning. Verspreid over het jaar staan gemiddeld 5 thema's van Puk&Ko centraal. De activiteiten, de liedjes en de aankleding van de speelzalen zijn thematisch met elkaar verbonden.

Het doel is van VVE is dat we het kindje in het reguliere onderwijs kunnen laten deelnemen. Bij zorg kinderen die wij niet van voldoende zorg kunnen voorzien, proberen we ouders te begeleiden zodat de peuter uiteindelijk op de juiste plaats terecht komt.

We proberen de taal achterstand te minimaliseren. En proberen zoveel mogelijk ouders te stimuleren en tips mee te geven.

2.1.6 Wennen

Voor de daadwerkelijke start op de speelzaal, kunnen ouders een afspraak maken om kennis te komen maken met de medewerkers en de locatie. De wenprocedure wordt dan ook even besproken.

De ouders kunnen bij het brengen van hun kind samen een puzzel maken of een boek lezen. Sommige kinderen geeft dit een gevoel van zekerheid. Het is een voorbereiding op het afscheid nemen. Andere kinderen hebben er geen behoefte aan en willen meteen gaan spelen. De ouders kunnen kijken hoe het kind speelt en met wie. Er is ook gelegenheid om de pedagogisch medewerker te bevragen, praktische zaken als bijvoorbeeld telefoonnummers, zindelijkheid etc. te bespreken. Ouders mogen de eerste keer iets langer blijven tot het moment dat we in de kring gaan.

Belangrijk bij het afscheid nemen, is dat een ouder duidelijk maakt aan het kind dat hij/zij weggaat, dat hij/zij nog even zwaait voor het raam (dit hoeft niet) en ook komt ophalen. Als er eenmaal afscheid is genomen, is het niet verstandig om meteen weer binnen te komen. Stiekem weggaan, als het kind 'lekker speelt', heeft vaak een negatief effect: het kind gaat zoeken, waar papa of mama is gebleven. Voor het ophalen van hun kind, adviseren we de ouder om iets eerder te komen, rond 11.30 uur, zodat de peuter niet bang wordt dat hij of zij niet wordt opgehaald en de andere kinderen wel.

Wanneer een kind extreem veel moeite heeft met afscheid nemen, zijn er een paar mogelijkheden:

- een knuffel of doekje meenemen;
- het kind letterlijk losmaken van de ouder en de ouder verzoeken om weg te gaan en te verzekeren dat indien het kind ontroostbaar blijkt, dat de ouder wordt gebeld;
- het afscheid nemen niet uitstellen maar zo kort en duidelijk mogelijk houden;
- de pedagogisch medewerker bespreekt met de ouder hoe het speelzaalbezoek geleidelijk kan worden opgebouwd;

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 9 van 16

- blijft het kind na een periode van 4 tot 6 weken ontroostbaar na het afscheid nemen, dan wordt er in overleg met de ouder naar een oplossing gezocht. Een optie is om het kind tijdelijk van de speelzaal te halen en als het kind er aan toe is opnieuw in de groep in te delen.

Wanneer een peuter de speelzaal al bezoekt en naar een ander of extra dagdeel gaat, wordt er in overleg met de ouders bepaald hoe het wennen gaat verlopen. Onze ervaring is dat er over het algemeen geen wenproblemen zijn.

2.1.7 De groepsindeling

Naast de individuele belangen van het kind, draagt het groepsbelang ook bij aan onze pedagogische doelen. De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de gelegenheid zich individueel te ontwikkelen en biedt daarvoor alle voorwaarden en tegelijkertijd is een kind een sociaal persoon en gericht op anderen. Op De Knuffel heeft het kind te maken met één groep of meerdere groepen.

Op alle ochtenden zijn twee beroepskrachten aanwezig eventueel aangevuld met een vrijwilliger en/of stagiair en de groepen zijn maximaal 16 peuters groot in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Op dinsdag- en donderdagmiddag is de groep maximaal 8 peuters groep en is er een beroepskracht en een vrijwilliger aanwezig. De woensdagochtend en de dinsdag- en donderdagmiddag zijn zogenaamde VVE dagdelen. Op deze dagdelen wordt peuters met een geïndiceerde taalachterstand extra gestimuleerd in hun taalontwikkeling.

2.1.8 Dagritme

Indeling van de ochtend:

- Kinderen brengen: 8:30 – 8:45 uur
- Ouders kunnen blijven tot 9:00 uur
- 1ste Kring; begroeting, uitleg, gesprekje
- Vrij spelen of een creatieve activiteit - Vrij spelen of een creatieve activiteit
- 2de Kring; eten en drinken
- Vrij spelen of een gezamenlijke activiteit
- Evt. buiten spelen
- Kinderen ophalen: 11:45 – 12:00 uur.
(op woensdag tussen 12:15 en 12:30 uur)

Indeling van de middag:

- Kinderen brengen: 13:00 – 13:15 uur
- Ouders kunnen blijven tot 13:15 uur
- 1ste Kring; begroeting, uitleg, gesprekje
- Evt. buiten spelen
- 2de Kring; eten en drinken
- Kinderen ophalen: 15:45 – 16:00 uur.

De ouders brengen hun kind naar de speelzaal en de pedagogisch medewerkster begroet het kind. De mogelijkheid is er voor de ouders om met hun kind een spelletje te doen. Daarna neemt de pedagogisch medewerker samen met het kind afscheid van de ouder, zwaait wanneer het kind dit wil, en gaat het kind spelen. Het wordt aan de kinderen overgelaten om alleen of met anderen te spelen. In principe mag alles en moet er niets. De pedagogisch medewerkster speelt mee, daar waar dit door kinderen gevraagd wordt.

De kring

De 1ste kring is een rustpunt en wordt uitleg gegeven van het dagprogramma. In de 2de kring wordt eerst fruit gegeten en daarna wat gedronken. Hierbij worden eet- en drinkliedjes gezongen. Aan een

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 10 van 16

jarige wordt tijdens dit onderdeel extra aandacht besteed. Het kind krijgt een mooie muts en er wordt voor het kind gezongen, waarna mag worden getrakteerd.

Ophalen

Wanneer ouders hun kind komen ophalen, is er tijd voor een kort gesprekje tussen de ouder en pedagogisch medewerkster. De pedagogisch medewerkster neemt afscheid van het kind. Het kind gaat met de ouder mee naar huis.

2.1.9 Ruimte indeling

De peuterspeelzaal is gevestigd in het zogenaamde Kulturhus, het Klokhuis. Hierbinnen beschikken we over een eigen speelruimte en delen we de grof-motorische ruimte en peutertoiletten met kinderopvang KaKa. Tussen 11.00 en 11.30 is kinderopvang KaKa aanwezig in de grof motorische ruimte. Het gebruik van de buitenruimte spreken we onderling af. In de middag wordt het in overleg gedaan omdat het nog wel eens wisselt qua dagindeling.

De speelzaal is zodanig ingericht dat zowel het individuele kind als de groep in staat wordt gesteld hun wensen en belangen te realiseren. De pedagogisch medewerkers kunnen naar eigen inzicht flexibel omgaan met de inrichting en het gebruik van de ruimten. De groepsruimten zijn verzorgd, overzichtelijk en niet te vol. In een groepsruimte zijn aparte hoekjes gemaakt, waardoor kinderen ongestoord kunnen spelen met datgene wat zij leuk vinden. Ook voor kinderen die zich wat meer willen uitleven is er de hal om te spelen, bijvoorbeeld met rijdend speelgoed.

De binnenruimte is opgedeeld in themahoeken, zoals een huishoek en autohoek . Deze hoeken bieden ruimte voor fantasiespel en rollenspel, geeft duidelijkheid en is overzichtelijk voor de kinderen. Hoeken creëert voor kinderen veiligheid zodat zij zich in groepsverband kunnen bewegen. De buitenruimte is overzichtelijk en veilig. Er is voldoende uitdaging en fietsruimte.

2.1.10 Spelmateriaal

Zowel binnen als buiten is een gevarieerd aanbod van speel- en spelmateriaal aanwezig en ruimte om vrij te bewegen en te spelen. Het spelmateriaal is en wordt bewust aangeschaft. Het moet het kind stimuleren zich te ontwikkelen. Deze stimulering wordt ondersteund door de pedagogisch medewerkers en vrijwilligers, maar ook doordat het kind andere kinderen ziet spelen. Al het speelgoed heeft een vaste plaats, zodat het kind het zelfstandig kan pakken en ook weer opruimen.

- Voor fantasie/rollenspel is o.a. aanwezig: poppenhoek, poppenkast, autohoek.
- Voor de grove motoriek: rijdend materiaal.
- Voor de fijne motoriek: duplo, noppers, kralen rijgen, tekenen, verven en kleien.
- Voor de cognitieve ontwikkeling: puzzels in allerlei moeilijkheidsgradaties, spelletjes als domino, memory etc.

Na het spelen wordt het speelgoed samen opgeruimd. Hiervoor geeft de pedagogisch medewerker bepaalde kindjes gerichte opdrachtjes. Als je van het opruimen een spelletje maakt, vinden de kinderen het vaak leuk om te helpen.

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 11 van 16

Buiten spelen

Buiten zijn allerlei fietsjes, zandspeelgoed, stoepkrijt, ballen en (voor in de zomer) badjes en waterspeelgoed. We proberen, wanneer het weer dit toelaat, zoveel mogelijk naar buiten te gaan. Bij slecht weer zijn er binnen ook fietsjes. We doen ook bewegingsactiviteiten zoals rennen, zang/dansspelletjes, balspelletjes, etc.

Voor het naar buiten gaan, worden eerst de jassen van de gang gehaald door de pedagogisch medewerker of vrijwilligster. De kinderen mogen niet op de gang lopen zonder toestemming van de pedagogisch medewerker. Wanneer de jassen worden aangedaan, blijft de lokaaldeur dicht. De kinderen worden gestimuleerd zelf hun jassen aan te doen. Dan gaan we naar buiten en daar kunnen de kinderen in de zandbak spelen met allerlei zandbakmateriaal als scheppen, emmers, autootjes, zeefjes en vormpjes. Verder kunnen de kinderen fietsen, met de ballen spelen, bij mooi weer met water spelen of met stoepkrijt. Na afloop ruimen we samen op. Het hek is tijdens het buitenspelen dicht. Wanneer de kinderen buiten spelen en het ophaaltijd is, staat er een pedagogisch medewerker of vrijwilliger bij het hek.

2.1.11 Activiteiten

Naast dat er veel activiteiten plaatsvinden op de peuterspeelzaallocatie, kan het ook zo zijn dat er activiteiten daarbuiten plaatsvinden.

Zo gaan wij ongeveer 1x per maand naar de bibliotheek, welke aan de overkant van het grote plein is gelegen. Met behulp van een wandelkoord wandelen de peuters naar de bibliotheek onder begeleiding van minimaal 2 volwassenen. Deze volwassenen dragen goed zichtbare veiligheidsvestjes.

Wanneer het weer het toelaat, proberen we regelmatig naar de grote speeltuin van Beesd te gaan. Ook hier wandelen de peuters middels het wandelkoord en onder begeleiding van minimaal twee volwassenen naar de speeltuin. De speeltuin is rondom voorzien van een hekwerk, waardoor de veiligheid is gewaarborgd.

Verder organiseren we, afhankelijk van gebruikte pedagogische thema's, een buitenactiviteit. Zo zijn we in het verleden weleens naar het bos van Mariënwaerd in Beesd gegaan en hebben we een restaurant in Beesd bezocht. Deze activiteiten worden alleen georganiseerd wanneer er voldoende ouders aanwezig zijn die kunnen helpen. Wij hanteren 1 ouder op 2 peuters.

Regelmatig maken we gebruik van de gymzaal in het Klokhuis. De kinderen lopen aan het evacuatiekoord en onder begeleiding naar de gymzaal. De kinderen gaan zittend van de trap af. We doen er spelactiviteiten, zoals ballen, hoepels, pittenzakken en klimmen en klauteren. Ook maken we gebruik van de gymzaal wanneer dit binnen het Puk&Ko thema past. Er is altijd iemand aanwezig in de gymzaal.

Ouders worden van tevoren (middels de nieuwsbrief) op de hoogte gesteld van het voornemen van een activiteit.

Bij een activiteit waarbij meer dan 16 peuters of alle peuters van de Knuffel zijn uitgenodigd, vallen alleen die kinderen die normaal gesproken dat dagdeel naar de speelzaal zouden komen onder de

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 12 van 16

verantwoording van de pedagogisch medewerkers. Overige peuters worden ingedeeld bij hulpouders. Door de pedagogisch medewerkers wordt aan deze hulpouders medegedeeld dat zij verantwoordelijkheid dragen en peuters waarvan de ouder niet aanwezig is wordt op de hoogte gesteld bij welke ouder zijn of haar peuter is ondergebracht.

2.2 Verzorging

Wij leren de peuters aan na het toiletbezoek hun handen te wassen. Na het snuiten van neuzen wassen de pedagogisch medewerkers hun handen. Een poepluier wordt direct verschoond. Na het verschonen, wassen de pedagogisch medewerkers hun handen. Indien kinderen last hebben van diarree of overgeven, maken de pedagogisch medewerkers gebruik van wegwerphandschoenen. Het aankleedkussen wordt met grote regelmaat schoongemaakt.

De Knuffel heeft een aparte toiletruimte voor de peuters die wordt gedeeld met de kinderen van de kinderopvang. Het kind bepaalt zelf de frequentie en wordt gestimuleerd tot zelfstandigheid. Kinderen die nog niet zover zijn, worden geholpen bij het toiletbezoek. Ook kinderen die een luier om hebben en zelf aangeven dat ze naar het toilet willen, worden gestimuleerd om op het toilet hun behoefte te doen. Daarna wassen zij hun handen voor de hygiëne.

2.2.1 Zindelijk worden

Zodra ouders aangeven met de zindelijkheidsstraining te zijn begonnen wordt het kind extra meegenomen naar het toilet. We adviseren ouders om bij het kind een luierbroekje aan te trekken i.p.v. een luier. De ouders dienen schone kleding mee te geven. Reservekleding is, in geval van een ongelukje, aanwezig.

2.2.2 Eten en drinken

Alle peuters nemen een beker of pakje met drinken en een bakje met fruit mee naar de speelzaal. Voor traktaties gaat onze voorkeur uit naar gezonde traktaties.

Om elkaar te kunnen horen en zien worden de ramen niet volgeplakt met werkjes en aankondigingen en worden de binnendeuren zoveel mogelijk opengelaten. De verschoon- en toiletruimte is goed inzichtelijk.

We spreken elkaar aan op elkaars gedrag en er is een protocol wat voorziet in richtlijnen wanneer een collega grensoverschrijdend gedrag vertoont.

2.3 Taalbeleid

Op onze speelzaal wordt alleen de Nederlandse taal gesproken.

2.4 Volgen en signaleren

Elke dag volgen we de ontwikkeling van de kinderen, we observeren hen gedurende de dagelijkse gang van zaken. Om de ontwikkeling van kinderen goed in kaart te brengen maken we gebruik van de

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 13 van 16

observatiemethode “Kijk”. De ontwikkelingsgegevens worden in KIJK ingevoerd en aan de hand daarvan volgt, indien er zorgen over de ontwikkeling zijn, “een plan van aanpak”.

Observeren van de peuters gebeurt continu maar wordt vastgelegd in KIJK op het moment dat de peuter drie jaar wordt en bij 3 jaar en 10 maanden (bij peuters met een VVE indicatie is er een derde moment, deze ligt rond 2 ½ jaar). Na deze twee of drie registratiemomenten van de ontwikkelingsgegevens volgen er 10 minutengesprekken met de ouder(s) door de mentor. De ouder(s) hebben de keus of zij daar behoefte aan hebben.

De pedagogisch medewerkers kunnen lichte opvoedings- en ondersteuningsvragen van ouders rondom hun peuter beantwoorden. Tijdens het brengen en halen is er de mogelijkheid voor ouders om mededelingen te doen of vragen te stellen. Indien gewenst wordt met ouders een afspraak gemaakt. In elk leidstersoverleg (ongeveer eens per 6 weken) worden de VVE kinderen en kinderen waar zorgen over zijn besproken door leidsters onderling.

Indien daar aanleiding voor is, kunnen de pedagogisch medewerksters zorgdragen voor een gerichte signalering en doorverwijzing. Bij zorgen over een kind wordt dit met ouders besproken. Indien nodig wordt, met toestemming van ouders, de jeugdverpleegkundige ingeschakeld voor verdere hulp op maat. Ook is er de mogelijkheid om de coach VVE mee te laten kijken naar een kind om meer helderheid te krijgen over de situatie. Gegevens over zorgkinderen worden op papier vastgelegd. Indien ouders geen hulpverlening accepteren en het belang van het kind in gevaar komt, wordt met de directeur overlegd wat de vervolgstap is.

Een keer per twee maanden komt een jeugdverpleegkundige naar de speelzaal toe en houdt een open spreekuur. Ouders kunnen hier gebruik van maken. Ook de pedagogisch medewerkers kunnen advies inwinnen. Ruim van tevoren wordt aangegeven wanneer de jeugdverpleegkundige langskomt.

Kinderen met een functionele handicap of een lichte problematiek met betrekking tot de sociale integratie zijn welkom, mits er geen ingrijpende aanpassingen in de speelzaal behoeven te worden aangebracht. Voor het gehandicapte kind, maar ook voor zijn niet-gehandicapte groepsgenootjes kan samen opgroeien immers een verrijkende ervaring zijn.

Elk kind een mentor

Aan iedere peuter wordt een mentor toegewezen. Deze mentor is bij voorkeur de pedagogisch medewerkster die een peuter het vaakst ziet waardoor de ontwikkeling van de peuter goed gevolgd kan worden. De mentor is degene die het intakegesprek en vervolggelassen voert en daarmee het aanspreekpunt voor ouder. Tijdens het intakegesprek wordt aan ouders meegedeeld wie de mentor is en is ook zichtbaar in het ouderportaal. Ook aan het kind wordt verteld dat de mentor iemand is waarbij het kind altijd terecht kan met vragen.

Kindermishandeling

De pedagogisch medewerksters hebben in eind 2017 een cursus gevolgd met betrekking tot de Meldcode kindermishandeling volgens de richtlijnen Brancheorganisatie Kinderopvang.

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 14 van 16

3 Ouders

De Knuffel beoogt voor de ouders een steun te zijn in de opvoeding van hun kinderen door de onderlinge contacten. Tijdens het halen en brengen is er de mogelijkheid om over hun kind te praten. Is de peuter jarig, dan zijn de ouders welkom om dit mee te vieren.

Ongeveer vijf maal per jaar wordt er voor een nieuwsbrief gezorgd waarin informatie staat over de thema's, vakanties, aandachtspunten en grappige uitspraken van peuters.

Wij vinden het van belang een goed en open contact met de ouders op te bouwen en te onderhouden.

Bij verschillen in beleving tussen pedagogisch medewerker en ouder wordt dit in het belang van het kind, bespreekbaar gemaakt met de ouder.

Er wordt van ouders verwacht dat zij actief deelnemen aan VVE-activiteiten. Middels o.a. het Boekenpret pakket (gestart in januari 2012) worden de ouders betrokken bij de VVE-thema's. De peuters krijgen een voorleesboekje mee en de ouders een verwerkingsboekje om samen met hun kind te doen. De pedagogisch medewerkers houden in de gaten of ouders hier actief mee aan de slag gaan met hun peuter.

3.1 Contacten met ouders en ouderbetrokkenheid

Het eerste contact vindt plaats tijdens het intakegesprek. De pedagogisch medewerkers nodigen de ouders uit voordat een peuter daadwerkelijk op de peuterspeelzaal start.

Ouders kunnen de pedagogisch medewerkers vragen stellen en indien nodig een afspraak maken.

Ouders worden betrokken bij het schoonmaken van speelgoed en eventueel de speelzaal. Ook bij het organiseren van allerlei activiteiten kunnen ouders betrokken worden.

Ouders kunnen ook gevraagd worden om te helpen op een peutergroep of om vaste vrijwilliger op de groep te worden.

3.2 Meepraten en adviseren in de oudercommissie

Deze peuterspeelzaal heeft een oudercommissie. De oudercommissie bepaalt zelf hoe vaak zij bij elkaar komen en wat op de agenda komt te staan. In principe is er altijd een pedagogisch medewerker aanwezig tijdens een bespreking. Op verzoek kan de directeur uitgenodigd worden. Het reglement van de oudercommissie is op website in te zien. De oudercommissie heeft een eigen mailadres welke ook op de website te vinden is.

3.3 Klachtenregeling

De klachtenregeling staat op onze website beschreven en er kan een klachtenformulier gedownload worden. Uiteraard hopen we dat zodra er iets is of wanneer u het ergens niet mee eens bent, u dit eerst met ons wilt bespreken.

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 15 van 16

4 Externe contacten

De pedagogisch medewerkers hebben regelmatig contact met de leerkrachten van de onderbouw van basisscholen in de omgeving.

4.1 Overdracht naar de basisschool

Wanneer peuters hun peuterspeelzaalperiode afsluiten, heeft de pedagogisch medewerker een eindgesprek met de ouder(s). Tijdens dit gesprek wordt het KIJKformulier met hierop beschreven de ontwikkeling van een peuter, besproken. Het formulier wordt door de pedagogisch medewerkers opgestuurd naar de basisschool waar de peuter naar toe gaat. Uiteraard na goedkeuring van de ouders. De ouders ontvangen eveneens een exemplaar. Zij kunnen een kopie aan de BSO geven waar de peuter eventueel naar toe gaat.

Wij hebben een warme overdracht voor de vve kinderen.

We hebben een gesprek met de ouders en na goedkeuring hebben wij een gesprek met de basisschool.

Wij vinden het belangrijk dat school de situatie en ontwikkeling van de kinderen inzichtelijk heeft. Zo kunnen ze de groei inzien en weten ze de bijzonderheden van het kind.

4.2 Deelname aan de brede school

Onze speelzaal neemt deel aan de brede school 'Cingelplein Beesd'. Dit is een samenwerkingsverband tussen de basisscholen De Lingelaar en St. Antoniuschool, Kinderopvang KaKa en de bibliotheek.

4.3 Consultatiebureau en CJG

De jeugdverpleegkundigen van het consultatiebureau zijn ons eerste aanspreekpunt. Een keer per 2 maanden houdt een verpleegkundige spreekuur op de speelzaal.

Ouders verwijzen wij eventueel door naar het CJG.

Procedure SPGG			
ID nr: 012	Versie: 6.0	Versiedatum:01-01-2018	Pagina 16 van 16